

بیستمین همایش انجمن بین‌المللی ادبیات تطبیقی (سال ۲۰۱۳، پاریس)

* بهنام میرزابابازاده فومنشی

پژوهش‌های ادبیات تطبیقی در ایران گرفتار مشکل بزرگ عدم آشنایی پژوهشگران با نظریه‌ها و روش تحقیق در این رشتہ است. در هر حوزه از دانش، طرح نظریات جدید و رد یا اصلاح نظریه‌های پیشین به پیشبرد آن حوزه کمک می‌کند. متأسفانه در ایران، به علت مغفول ماندن این رشتہ و بی‌توجهی به نظریه‌های جدید، «غلب پژوهش‌های صورت‌گرفته یا فاقد چهارچوب نظری‌اند یا نهایتاً در حیطه نظریه‌های پوزیتیویستی (اثبات‌گرایانه) قرن نوزدهم اروپا باقی می‌مانند» (انوشیروانی ۱۳۸۹ (ج)، ۷). عدم آشنایی با نظریه‌های ادبیات تطبیقی – اعم از سنتی و نو – به عدم آشنایی با روش‌های علمی تحقیق می‌انجامد که نتیجه‌اش رکود پژوهش‌ها، درجا زدن در روش‌های قدیمی، تقلید سطحی از مکتب فرانسه و پرداختن به صرف تأثیر و تأثر است که صد سال پیش هم مورد قبول نظریه‌پردازان فرانسوی نبود. جبران این غفلت علمی در ادبیات تطبیقی ایران همتی مضاعف می‌طلبد. تأسیس گروه مستقل ادبیات تطبیقی و انتشار ویژه‌نامه ادبیات تطبیقی در فرهنگستان زبان و ادب فارسی گام ارزشمندی محسوب می‌شود، ولی به تنها ی کافی نیست. برای پیشرفت در این رشتہ باید زمینه‌های آشنایی با دستاوردهای نوین ادبیات تطبیقی، بهویژه در زمینه نظری را فراهم آورد. مطالعه آخرین کتاب‌ها و نشریات ادبیات تطبیقی دانشگاه‌های معتبر جهان حضور در همایش‌های بین‌المللی یا، دست‌کم، آگاه شدن از عنوان‌ها و موضوعات آنها در روزآمد کردن اطلاعات علمی

* دانشجوی دکتری ادبیات انگلیسی دانشگاه شیراز
پیام‌نگار: behnam.mirzababazadeh@gmail.com

پژوهشگران داخلی مؤثر است. نگاهی اجمالی به عنوانین اصلی بیستمین همایش انجمن بین‌المللی ادبیات تطبیقی^۱ که در ژوئیه ۲۰۱۳ در دانشگاه سورین^۲ برگزار خواهد شد، ما را از دل مشغولی‌های پژوهشگران ادبیات تطبیقی و تازه‌های این رشته آگاه خواهد کرد.

انجمن بین‌المللی ادبیات تطبیقی سازمانی بین‌المللی است که «با هدف گسترش نگرش جهانی و میان‌رشته‌ای به پژوهش‌های ادبی و تقویت همکاری‌های علمی پژوهشگران ادبیات تطبیقی در سراسر جهان» (حجازی ۱۳۸۹، ۱۳۶) در سال ۱۹۵۴ تأسیس شد. این انجمن بین‌المللی که از میان پژوهشگران و انجمن‌های ملی ادبیات تطبیقی از سراسر جهان عضو می‌پذیرد، هر سه سال یکبار همایشی بین‌المللی با حضور نظریه‌پردازان و پژوهشگران سرشناس این رشته برگزار می‌کند که معتبرترین همایش در حوزه ادبیات تطبیقی است و فرصتی برای تبادل نظر و آگاهی پژوهشگران از آخرین تحولات این رشته فراهم می‌آورد. تاکنون نوزده همایش انجمن بین‌المللی ادبیات تطبیقی برگزار شده است و علاقه‌مندان برای آگاهی بیشتر از فعالیت‌های این انجمن و همایش‌های پیشین می‌توانند به گزارش «انجمن بین‌المللی ادبیات تطبیقی: ساختار، وظایف و کارکردها»^۳ مراجعه کنند.

آخرین همایش این انجمن در سال ۲۰۱۰ با محوریت «گسترش قلمرو ادبیات تطبیقی» در سئول، پایتخت کره جنوبی، برگزار شد که موضوعات کلی آن از این قرار بود: ۱. جهانی‌سازی ادبیات تطبیقی: نظریه‌ها و عملکردهای جدید؛ ۲. جایگاه فرهنگ در عصر فرامتنیت؛ ۳. بررسی مفاهیم طبیعت، فناوری و انسانیت؛ ۴. نوشتمن درباره تضادها و دیگربودگی؛ ۵. ترجمه: تفاوت‌ها و پیوندهای جهانی؛ ۶. آسیا و سرمشق‌های تحول‌گرای ادبیات تطبیقی (انوشیروانی ۱۳۸۹(ب)، ۱۵۹-۱۶۳). اطلاعات بیشتر درباره این همایش در گزارش «ادبیات تطبیقی از لابلای همایش‌های بین‌المللی»^۳ در دسترس است.

^۱ International Comparative Literature Association (ICLA)

^۲ حجازی، ناهید. «انجمن بین‌المللی ادبیات تطبیقی: ساختار، وظایف و کارکردها». ویژه‌نامه ادبیات تطبیقی نامه فرهنگستان. ۱/۱ (بهار ۱۳۸۹، پیاپی ۱): ۱۳۶-۱۵۳.

^۳ انوشیروانی، علی‌رضا. «ادبیات تطبیقی از لابلای همایش‌های بین‌المللی». ویژه‌نامه ادبیات تطبیقی نامه فرهنگستان. ۱/۱ (بهار ۱۳۸۹، پیاپی ۱): ۱۵۴-۱۶۵.

میزبانی هر یک از همایش‌ها را کشوری بر عهده دارد که علاوه بر امکانات لازم، فعالیت قابل ملاحظه‌ای در زمینه ادبیات تطبیقی داشته باشد. ادبیات تطبیقی در کشور فرانسه سابقه طولانی دارد. این کشور تاکنون میزبان دو همایش انجمن در سال‌های ۱۹۷۰ و ۱۹۸۵ بوده است و میزبانی بیستمین همایش انجمن بین‌المللی ادبیات تطبیقی را نیز بر عهده خواهد داشت. این همایش بین‌المللی با موضوع «ادبیات تطبیقی به مثابه رویکردی در نقد ادبی» از ۱۸ تا ۲۴ ژوئیه ۲۰۱۳ (۲۷ تیر تا دوم مرداد ۱۳۹۲) در دانشگاه سوربن پاریس (پاریس ۴) برگزار می‌شود. گزارش حاضر به دو منظور تهیه شده است: نخست، برای اطلاع‌رسانی به علاقه‌مندان شرکت در این همایش بین‌المللی؛ و دوم، برای آشنایی با روندهای جدید پژوهش در ادبیات تطبیقی.

متخصصان ادبیات تطبیقی همواره چیستی، قلمرو پژوهش، و تحولات رشتۀ خود را مورد پرسش قرار داده و باعث پویایی آن شده‌اند. تعامل بین نظریه‌های برآمده از کشورهای مختلف منجر به تنوع و تکثر دیدگاه‌ها شده است. به همین دلیل، بیستمین همایش انجمن بین‌المللی ادبیات تطبیقی به بررسی ویژگی‌های روش تحقیق در ادبیات تطبیقی اختصاص یافته است و به طور مشخص به مقایسه کاربرد چنین روش یا روش‌ها در ادبیات با کاربرد آنها در دیگر رشتۀ‌های دانشگاهی می‌پردازد. مزایای رویکرد تطبیقی از منظری انتقادی چیست؟ کدام رویکردهای انتقادی را می‌توان معتبر دانست؟ حدود شصت سال پیش، رنه ولک این نکته را در تقابل با مکتب فرانسه مطرح کرد که ادبیات تطبیقی یعنی مطالعه نظریه و نقد ادبی. این نظریه هر چند در دوران معاصر چرخشی جدید یافته، ولی هنوز از نظر علمی معتبر است. محورهای این همایش، به جای عبارات خبری و قطعی، در قالب پرسش‌هایی مطرح خواهد شد:

محورهای همایش

۱. آیا ادبیات تطبیقی فقط دانش تطبیقی دیگری در میان سایر دانش‌های تطبیقی است؟

آیا ادبیات تطبیقی مانند حقوق تطبیقی، فلسفه تطبیقی یا کالبدشناسی تطبیقی است؟ همان‌طور که نویسنده مقاله «آسیب‌شناسی ادبیات تطبیقی در ایران» می‌گوید، «پژوهشگران مکتب فرانسه از همان ابتدا نگران بودند که واژه «طبیقی» موجب بدفهمی شود و

درست هم حدس زده بودند، بهخصوص که اصطلاحات دیگری همچون "دستور تطبیقی"، "زبان‌شناسی تطبیقی" و "اسطوره‌شناسی تطبیقی" وجود داشت که ممکن بود موجب درک نادرست از واژه "تطبیقی" در "ادبیات تطبیقی" شود» (انوشیروانی ۱۳۸۹ (الف)، ۳۷). چالش بزرگ ادبیات تطبیقی در ایران نیز همین است. شوربختانه در ایران «برخی پژوهش‌های تطبیقی، از قبیل مقایسه صرف‌ونحو، معنی‌شناسی، دستور زبان یا نفوذ واژه‌های بیگانه، در زمرة پژوهش‌های ادبیات تطبیقی» قرار گرفته‌اند (همان). باید توجه داشت که در مطالعه علوم مختلف اعم از انسانی، تجربی و فنی می‌توان از روش تطبیقی به منظور مقایسه استفاده کرد. حقوق تطبیقی، فلسفه تطبیقی، زبان‌شناسی تطبیقی، اسطوره‌شناسی تطبیقی، اقتصاد تطبیقی یا کالبدشناسی تطبیقی مبتنی بر نظریه‌ای مجزا از علوم حقوق، فلسفه، زبان‌شناسی، اسطوره‌شناسی، اقتصاد یا کالبدشناسی نیستند و در دل همان علوم جای می‌گیرند و تنها از روش تطبیقی بهره می‌برند. استفاده از روش تطبیقی یا مقایسه‌ای در همه علوم جایز است. ولی ادبیات تطبیقی داستان دیگری دارد و واژه تطبیقی در این اصطلاح صرفاً بیانگر روش نیست، بلکه بینش و نظریه‌ای متفاوت را نشان می‌دهد. در چند سال اخیر، انوشیروانی سخت کوشیده است تا این بدفعه‌ی را اصلاح کند که ادبیات تطبیقی از منظر نظریه رشته‌ای مستقل از سایر ادبیات‌های ملی است و در نتیجه نمی‌تواند زیرشاخه هیچ ادبیات ملی دیگری باشد، در حالی‌که می‌تواند و باید از متخصصان و صاحب‌نظران سایر ادبیات‌های ملی استفاده کند. اصولاً ادبیات تطبیقی بدون وجود ادبیات‌های ملی معنی ندارد. به عقیده‌ی انوشیروانی، گروه ادبیات تطبیقی باید از نظر علمی — و نه اداری و اجرایی — مستقل باشد، ولی در آموزش باید از تمام استادان و صاحب‌نظران ادبیات‌های ملی و خارجی استفاده کند. اما برخی از پژوهشگران ادبی در ایران اهمیت این سخنان را به درستی درنیافته‌اند و در هنوز بر همان پاشنه قبلى می‌گردد.

این مسئله نخستین محور همایش است. علاوه بر این، مشخص است که این مشکل تنها چالش کشور ما نیست و معضلی جهانی محسوب می‌شود. مطالعه ارتباط میان ادبیات و هنرها و سایر علوم از دیگر حوزه‌های پژوهش در ادبیات تطبیقی است. برگزارکنندگان این همایش برای روزآمد کردن چنین مطالعاتی نشسته‌هایی را به بررسی ارتباط میان ادبیات و علوم طبیعی و فنی (ریاضی، زیست‌شناسی، فیزیک،

پژوهشکی) اختصاص داده‌اند. تبیین تفاوت مفهوم ادبیات در فرهنگ‌های مختلف جهان از دیگر موضوعات این همایش است.

۲. کدام موضوعات ادبی مقایسه‌پذیر یا مقایسه‌ناپذیرند؟

«یکی از مشکلات اصلی ادبیات تطبیقی تعیین معیارهای نظری تطبیق با تمام ظرایف و پیچیدگی‌های خاص آن است و این امر بدون آشنایی کامل و جامع با بنیان نظریه‌های ادبیات امکان‌پذیر نیست» (نوشیروانی ۱۳۸۹ (الف)، ۴۸-۴۹). یکی از مشکلات همیشگی پژوهش‌های ادبیات تطبیقی مشخص نبودن مبنای و معیار مقایسه یا تطبیق دو پدیده یا اثر مشخص است. حداقل مشترکات و معیارها برای مقایسه چیست؟ آیا در حوزه ادبی موضوع‌هایی مقایسه‌ناپذیر وجود دارد؟ چنین پرسشی به روشن شدن حدود و شغور ادبیات تطبیقی کمک خواهد کرد. آیا رویکردی تطبیقی وجود دارد که بر تفاوت‌ها تأکید کند و در نتیجه با شباهت‌ها در تقابل قرار گیرد؟ از سوی دیگر، بسیاری از پژوهشگران رویکرد تطبیقی را تنها در مطالعه شباهت‌ها یا احیاناً تفاوت‌های دو یا چند پدیده، اعم از نویسنده و اثر، قابل استفاده می‌دانند. در این صورت، رویکرد تطبیقی در مطالعات تکنگاری چه نقشی خواهد داشت؟ آیا روش تطبیقی می‌تواند در پژوهشی که منحصر به یک پدیده ادبی است، کارساز باشد؟ چگونه؟ این گونه پرسش‌ها فرصتی ایجاد خواهد کرد تا درباره مفاهیمی چون «ادبیات عمومی»، «ادبیات تطبیقی»، «ادبیات عمومی و تطبیقی» و «نظریه ادبی» بیشتر بیندیشیم.

۳. ادبیات تطبیقی و مطالعات ترجمه: آیا ترجمه رویکردی انتقادی است؟

اغلب علاقه‌مندان به ادبیات جهان با یک یا دو زبان بیشتر آشنا نیستند، و در نتیجه برای مطالعه آثار ادبی دیگر زبان‌ها ناگزیر به ترجمه آنها روی می‌آورند. آشنایی و تأثیرپذیری ادبی در بسیاری موارد از طریق ترجمه صورت می‌گیرد و این نکته خود ارتباطِ ترجمه‌پژوهی را با پژوهش‌های ادبیات تطبیقی آشکار می‌سازد. ترجمه‌پژوهی با علوم دیگر، از جمله با «زبان‌شناسی، مطالعات ادبی، تاریخ، مردم‌شناسی، روان‌شناسی، جامعه‌شناسی، قوم‌شناسی» مرتبط است (باشت به نقل از نوشیروانی ۱۳۹۰ (الف)، ۶۷) و به همین دلیل، برخلاف تصور بسیاری، در حوزه مطالعات بین‌رشته‌ای قرار می‌گیرد.

ضرورت استفاده از آثار ترجمه شده در پژوهش های ادبیات تطبیقی موجب شده است تا ترجمه‌پژوهی در سه دهه اخیر توجه تطبیق‌گران را به خود جلب کند. جدا از امتیازات قطعی و بلاواسطه ترجمه در ارائه متون، آیا می‌توان ترجمه را به خودی خود به عنوان رویکردی انتقادی پذیرفت؟ چگونه؟ تفکر تطبیقی چگونه می‌تواند مترجم و دیگران را در درک جامع‌تری از چیستی و وظایف ترجمه یاری کند؟ ترجمه در تاریخ روابط بین حوزه‌های غربی و غیر غربی، بین «مرکز» و «حاشیه»، چه نقشی بازی می‌کند؟ «سیر ترجمه از یک نظام فرهنگی به نظام فرهنگی دیگر عمل خشای بی‌غرض و شفافی نیست، بلکه ترجمه عملی است سخت تهاجمی... و سیاست ترجمه و ترجمه کردن شایان توجهی به مراتب بیشتر از آن است که در گذشته به آن مبذول شده است» (باسنت، ۹۶). در این زمینه، می‌توان به بررسی کار مترجمان غربی آثار ادب فارسی و نقش آنها در ارائه تصویری درست یا نادرست از ایرانیان و مسلمانان پرداخت. «در این‌گونه تحقیقات، بررسی نقش مترجم و تفاوت‌های فرهنگی از اهمیت خاصی برخوردار است. گفتمان‌های چیره عصر مترجم، جهان‌بینی و ذهنیت مترجم در ترجمة او اثرگذار است، و لذا پژوهشگر ادبیات تطبیقی باید به بحث ترجمه که میانجی میان تاثیرگذار و تاثیرپذیر است توجه نماید» (نوشیروانی ۱۳۸۹ (ج)، ۳۰).

۴. نظریه‌های جدید، چرا و چگونه؟

شناخت ادبیات «تنها در قالب مفاهیم کلی و بر مبنای نظریه ادبی امکان‌پذیر است. نظریه ادبی، ارغون روش‌ها و نیاز عمده تحقیق ادبی امروز است» (ولک به نقل از نوشیروانی ۱۳۹۰ (ب)، ۳). برای رهایی از روش‌های سنتی پژوهش و آگاهی از روش‌های نوین چاره‌ای جز مواجهه با نظریه‌های جدید نیست. حتی کسانی که «نظریه را مقوله‌ای فلسفی و انتزاعی و پیچیده» و «دل‌مشغولی نخبگان» (همان) می‌پندارنند، خود، هرچند ناخودآگاه، به نظریه جدیدی روی آورده‌اند. در این نشست، ارتباط میان تحولات ادبیات تطبیقی و نظریه‌های ادبی بررسی می‌شود. آیا ادبیات تطبیقی می‌تواند در تقویت نظریه‌های ادبی بدیع مؤثر باشد؟ چگونه؟ پس از نقد نو در فرانسه و امریکا که فرضیه‌های دیگر رویکردهای نقد را به پرسش کشید، ادبیات تطبیقی به جست‌وجوی تفکری جامع‌تر در باب فرایندهای مؤثر در آفرینش ادبی پرداخت. بررسی ارتباط بین

ادبیات عمومی و نظریه ادبی، و بین نظریه‌های غربی و غیرغربی، بخش دیگری از این نشست است. در این زمینه، می‌توان به مقایسه نظریه‌های ادبی مسلمانان با نظریه‌های ادبی غربیان پرداخت، مقایسه‌ای که راه را برای درک جامع‌تری از مفهوم ادبیات به عنوان میراث فرهنگی همه جهانیان هموار می‌سازد. باید توجه داشت که «هر قدر درک پژوهشگر از چارچوب نظری بهروزتر، عمیقتر و دقیق‌تر باشد، نتیجه پژوهش وی سودمندتر و نافذتر خواهد بود» (نوشیروانی ۱۳۹۰ (ج)، ۴). پژوهشگر ادبیات تطبیقی برای رهایی از پیروی جانبدارانه یا کورکورانه از یک نظریه همواره باید خود را در معرض نظریه‌های جدید قرار دهد.

۵. ملت‌ها و فراتر: مناطق زبانی، قاره‌های ادبی، جهانی شدن؟

در مطالعات ادبیات تطبیقی، تفاوت‌ها به اندازه شباهت‌ها مهم‌اند، چون از طریق این‌گونه بررسی‌ها می‌توانیم به شناخت دقیق‌تر از خود و دیگری دست یابیم. در عصر «جهانی شدن» که ویژگی‌های فرهنگی ناگزیر از ادغام در یکدیگرند، ادبیات تطبیقی که نظرش عمده‌تاً بر استقلال و تنوع فرهنگی است چه نقشی دارد؟ چطور می‌توان «تفاوت» را با «شباهت» جمع کرد؟ جهانی‌سازی چه نقشی در تقویت یا تضعیف «تفاوت» و «شباهت» دارد؟ آیا ادبیات جهان به سمت «عربی شدن» یا «امریکایی شدن» حرکت می‌کند؟ با مسئله تمایل نویسنده‌گان شرقی به استفاده از روش‌های غربی چگونه باید روبرو شد؟ تقسیم‌بندی‌هایی مانند «ادبیات اروپا» و «ادبیات غرب» و «ادبیات جهان» تا چه حد معتبر و مفیدند؟ قاره‌های جغرافیایی چرا و چگونه به عنوان معیاری برای تعریف و تقسیم‌بندی ادبیات در نظر گرفته شده‌اند؟ در ادبیات تطبیقی، حتی استفاده از مرزهای سیاسی و زبانی به عنوان معیارهایی برای تعریف و تقسیم‌بندی ادبیات مورد پرسش قرار گرفته‌اند. آیا تقسیم‌بندی زبانی، در قیاس با معیارهای مبتنی بر جغرافیای سیاسی یا فرهنگی، معیار مناسب‌تری برای تعریف هویت ادبی نیست؟ تأمل در باب چنین پرسش‌هایی تعریف ادبیات تطبیقی را به چالش می‌کشد.

ساختمار همایش

این همایش در قالب دو نوع نشست کلی برگزار خواهد شد:

الف) نشستهایی که در آنها ارسال مقاله به صورت انفرادی است. مقاله‌ها را نویسنده‌گان از طریق وب‌گاه همایش، طبق دستورالعمل و با اشاره به موضوع‌های فرعی مرتب (از میان پنج عنوان اصلی نشستهای همایش) ارسال می‌کنند. هر مقاله پیشنهادی شامل نام و نام خانوادگی نویسنده، نام موسسه متبوع، رتبه علمی نویسنده، عنوان مقاله، موضوع فرعی مرتب و چکیده است.

ب) بخش‌های گروهی که در آنها یک نفر طرحی را به منظور اجرای پروژه‌ای جمعی به همایش ارائه می‌دهد. نویسنده/نویسنده‌گان طرح یک گروه فرعی با ذکر نام اعضای گروه تشکیل می‌دهند و به بحث درباره یکی از پرسش‌ها یا مباحث مرتب با موضوع همایش می‌پردازنند. طرح‌ها از طریق وب‌گاه همایش و طبق دستورالعمل‌ها ارسال می‌شوند و موارد زیر در آنها قید شده است: نام برگزارکننده؛ موسسه متبوع؛ رتبه علمی پیشنهاددهنده؛ عنوان بخش گروهی؛ چکیده؛ فهرست داوطلبان شرکت‌کننده در آن بخش به همراه چکیده مقاله هر داوطلب، یا نام افرادی که ممکن است از آنان برای شرکت در آن بخش دعوت شود.

بخش‌های گروهی به نوبه خود به دو صورت برگزار خواهد شد:

الف) سمینارهایی که در طول همایش طی چند روز در دو تا پنج جلسه تشکیل می‌شود. هر جلسه یک ساعت و نیم طول می‌کشد.

ب) کارگاه‌هایی که فقط در یک جلسه به مدت یک ساعت و نیم برگزار می‌شود و بنا به تشخیص برگزارکننده‌گان می‌تواند به صورت میزگرد نیز باشد.

ارسال‌کننده‌گان طرح برای بخش‌های گروهی باید مشخص کنند که قصد آنان برگزاری کارگاه آموزشی است یا سمینار. تعداد جلسات سeminar نیز باید مشخص باشد. پس از آنکه طرح پیشنهادی برای بخش گروهی پذیرفته و از طریق وب‌گاه همایش اعلام شد، مسئولیت جمع‌آوری مقاله‌های داوطلبان و اطلاع‌رسانی به آنان درخصوص پذیرش یا عدم پذیرش مقالات به عهده هماهنگ‌کننده بخش گروهی خواهد بود. در برگزاری بخش‌های گروهی، اولویت با کارگروه‌های انجمن بین‌المللی ادبیات تطبیقی و اعضای مؤسسات همکار دانشگاه سوربن پاریس است.

ارسال طرح پیشنهادی برای پژوهش

طرح باید به زبان فرانسه یا انگلیسی نوشته شده باشد. ارسال طرح به صورت برخط و تنها از طریق وب‌گاه همایش به نشانی زیر امکان‌پذیر است:
<http://icla-ailc-2013.paris-sorbonne.fr>

تاریخ‌های مهم

ارسال مقاله انفرادی برای نشستهای همایش:

مهلت ارسال: ۱۱ خرداد ۱۳۹۱

اعلام پذیرش: مهر ۱۳۹۱

ارسال طرح برای بخش‌های گروهی:

مهلت ارسال: ۱۱ دی ۱۳۹۰

اعلام پذیرش: اردیبهشت ۱۳۹۱

مهلت ارسال طرح‌های پذیرفته شده داوطلبان برای شرکت در بخش‌های گروهی: ۱۱

خرداد ۱۳۹۱

اعلام پذیرش طرح‌های داوطلبان برای شرکت در بخش‌های گروهی (از طریق هماهنگ‌کننده): آبان ۱۳۹۱

علاقه‌مندان می‌توانند برای کسب اطلاعات بیشتر به وب‌گاه همایش مراجعه کنند.
 موضوعات و عنوانین نشستهای مختلف همایش بین‌المللی ادبیات تطبیقی ۲۰۱۳ نشان‌دهنده تحولات ادبیات تطبیقی در سه سال اخیر است. حضور فعال پژوهشگران ایرانی در این همایش بین‌المللی که پژوهشگرانی از سراسر دنیا در آن شرکت می‌کنند، ضروری به‌نظر می‌رسد. جا دارد که برگزارکنندگان همایش‌های داخلی که به پیشرفت و رشد این رشته در ایران علاقه نشان می‌دهند، به آخرین همایش‌های جهانی و موضوعات و عنوانین آنها توجه کنند تا تلاش مخلصانه آنان ناخواسته به عقب‌گرد و رکود علمی تعبیر نشود.

منابع

- انوشیروانی، علی‌رضا. (الف) «پارسیان آن‌قدرها هم شاعر نیستند». *ویژه‌نامه ادبیات تطبیقی نامه فرهنگستان*. ۱/۲ (بهار ۱۳۹۰، پیاپی ۳): ۶۶-۷۰.
- (ب) «ضرورت آشنایی با نظریه‌های ادبیات تطبیقی در ایران». *ویژه‌نامه ادبیات تطبیقی نامه فرهنگستان*. ۱/۲ (بهار ۱۳۹۰، پیاپی ۳): ۳-۸.
- (الف) «آسیب‌شناسی ادبیات تطبیقی در ایران». *ویژه‌نامه ادبیات تطبیقی نامه فرهنگستان*. ۲/۱ (پاییز ۱۳۸۹، پیاپی ۲): ۳۲-۵۵.
- (ب) «ادبیات تطبیقی از لایه‌لای همایش‌های بین‌المللی». *ویژه‌نامه ادبیات تطبیقی نامه فرهنگستان*. ۱/۱ (بهار ۱۳۸۹، پیاپی ۱): ۱۵۴-۱۶۵.
- (ج) «ضرورت ادبیات تطبیقی در ایران». *ویژه‌نامه ادبیات تطبیقی نامه فرهنگستان*. ۱/۱ (بهار ۱۳۸۹، پیاپی ۱): ۶-۳۸.
- باسنت، سوزان. «از ادبیات تطبیقی تا ترجمه‌پژوهی». *ترجمه صالح حسینی ویژه‌نامه ادبیات تطبیقی نامه فرهنگستان*. ۱/۲ (بهار ۱۳۹۰، پیاپی ۳): ۷۱-۹۹.
- حجازی، ناهید (۱۳۸۹). «انجمن بین‌المللی ادبیات تطبیقی: ساختار، وظایف و کارکردها». *ویژه‌نامه ادبیات تطبیقی نامه فرهنگستان*. ۱/۱ (بهار ۱۳۸۹، پیاپی ۱): ۱۳۶-۱۵۳.
- در نگارش این گزارش از «فراخوان مقالات» همایش پاریس به نشانی زیر استفاده شده است:
<http://icla-ailc-2013.paris-sorbonne.fr/appel-a-communications.html>